

Eiropas Savienības
Padome

Briselē, 2023. gada 22. septembrī
(OR. en)

13280/23

Starpiestāžu lieta:
2023/0329(NLE)

ENV 1024
COMER 101
MI 772
ONU 62
CONSOM 326
SAN 532

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs:	Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore <i>Martine DEPREZ</i>
Saņemšanas datums:	2023. gada 22. septembris
Saņēmējs:	Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre <i>Thérèse BLANCHET</i>
K-jas dok. Nr.:	COM(2023) 542 final
Temats:	Priekšlikums - PADOMES LĒMUMS par nostāju, kas Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences piektajā sanāksmē Eiropas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz tāda lēmuma pieņemšanu, ar ko groza minētās konvencijas A un B pielikumu

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2023) 542 *final*.

Pielikumā: COM(2023) 542 *final*

Briselē, 22.9.2023.
COM(2023) 542 final

2023/0329 (NLE)

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

**par nostāju, kas Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences piektajā
sanāksmē Eiropas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz tāda lēmuma pieņemšanu, ar
ko groza minētās konvencijas A un B pielikumu**

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA PRIEKŠMETS

Šis ir priekšlikums lēmumam par nostāju, kas Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu ("nolīgums")¹ Pušu konferences piektajā sanāksmē Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz iecerētajiem Pušu konferences lēmumiem, ar kuriem groza minētās konvencijas A un B pielikumu. Šajos pielikumos uzskaitīti dzīvsudrabu saturoši produkti (DzSP) un ražošanas procesi, kuros izmanto dzīvsudrabu vai dzīvsudraba savienojumus ("dzīvsudraba procesi") un uz kuriem attiecas vai nu prasība līdz noteiktam termiņam beigt to izmantošanu ("izmantošanas izbeigšanas termiņš", saukts arī par "izmantošanas beigu termiņu"), vai dzīvsudraba izmantošanu reglamentējoši noteikumi².

2. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

2.1. Minamatas konvencija par dzīvsudrabu ("nolīgums")

Nolīgums ir galvenais starptautiskais tiesiskais satvars, kas vērsts uz cilvēka veselības un vides aizsardzību no dzīvsudraba un dzīvsudraba savienojumu antropogēnajām emisijām un noplūdēm gaisā, ūdenī un zemē. Tas aptver visu dzīvsudraba aprites ciklu no primārās dzīvsudraba ieguves līdz dzīvsudraba atkritumu likvidēšanai.

Tas stājās spēkā 2017. gada 16. augustā.

Eiropas Savienība ("Savienība") ir nolīguma puse³, un nolīguma puses ir arī visas ES dalībvalstis.

Saskaņā ar nolīgumu uz DzSP atkarībā no tā, vai tie minēti nolīguma A pielikuma I vai II daļā⁴, attiecas šādi divu dažādu veidu ierobežojumi:

- I daļā uzskaitītos DzSP (piemēram, dažas kompaktās luminiscences spuldzes) pēc turpat norādītā [dzīvsudraba vai tā savienojumu] izmantošanas izbeigšanas termiņa saskaņā ar 4. panta 1. punktu vairs nedrīkst ražot, importēt un eksportēt;
- A pielikuma II daļā uzskaitītiem DzSP piemēro īpašus turpat noteiktus dzīvsudraba izmantošanas nosacījumus un ierobežojumus. Ievērojot 4. panta 3. punktu, puses⁵ veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai minētos nosacījumus un ierobežojumus izpildītu. Patlaban A pielikuma II daļas sarakstā ir tikai zobārstniecības amalgama.

Arī uz dzīvsudraba procesiem atkarībā no tā, vai tie minēti B pielikuma I vai II daļā, saskaņā ar nolīgumu attiecas šādi divu dažādu veidu ierobežojumi:

---

¹ Minamatas konvencijas teksts pieejams

<https://mercuryconvention.org/sites/default/files/2021-06/Minamata-Convention-booklet-rus-full.pdf>

² Šajā dokumentā formulējums "dzīvsudraba izmantošanu reglamentējoši noteikumi" ietver vispārīgas prasības, piemēram, tās, kas noteiktas Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu A un B pielikuma II daļā.

³ Padomes Lēmums (ES) 2017/939 (2017. gada 11. maijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu (OV L 142, 2.6.2017., 4. lpp.).

⁴ Ja nav norādīts citādi, šajā dokumentā atsauces uz pantiem un pielikumiem ir atsauces uz Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu pantiem un pielikumiem.

⁵ Šajā dokumentā "puses" ir Dzīvsudraba konvencijas puses.

- B pielikuma I daļā uzskaitītajos dzīvsudraba procesos (piemēram, hlora-sārmu ražošanā) dzīvsudraba vai dzīvsudraba savienojumu izmantošana saskaņā ar 5. panta 2. punktu līdz pielikumā noteiktajiem termiņiem jāizbeidz;
- B pielikuma II daļā uzskaitītajiem dzīvsudraba procesiem piemēro turpat noteiktās dzīvsudraba izmantošanas prasības (piemēram, neizmantojot primārās ieguves dzīvsudrabu). Saskaņā ar 5. panta 3. punktu puses veic pasākumus, kas vajadzīgi, lai minētos nosacījumus un prasības izpildītu. Ja nolīguma Pušu konference (*COP*) ir secinājusi, ka pastāv ekonomiski un tehniski realizējamas alternatīvas, to var darīt, arī pārejot uz bezdzīvsudraba procesiem.

Saskaņā ar 4. panta 8. punktu un 5. panta 10. punktu A un B pielikums bija jāpārskata līdz 2022. gada 16. augustam. Šajā darbā *COP* ņem vērā i) grozījumu priekšlikumus, ko puses iesniegušas saskaņā ar 4. panta 7. punktu un 5. panta 9. punktu, ii) informāciju par DzSP un dzīvsudraba procesiem un to alternatīvām, ko puses nosūtījušas, ievērojot 4. panta 4. punktu un 5. panta 4. punktu, un iii) tehniski un ekonomiski realizējamu bezdzīvsudraba alternatīvu pieejamību, ņemot vērā arī riskus un ieguvumus, ko šīs alternatīvas dod videi un cilvēka veselībai.

2.2. Pušu konference (*COP*)

Pušu konference pilda funkcijas, kas tai noteiktas nolīgumā. Šajā nolūkā tā apsver un veic arī jebkādas darbības, kas var būt vajadzīgas, lai sasniegtu nolīguma mērķus.

Saskaņā ar nolīguma 28. pantu un Lēmumu MC-1/1 par reglamentu⁶, ko *COP* pieņēmusi savā pirmajā sanāksmē (2017. gada 24.–29. septembrī)⁷, katrai pusei ir viena balss. Tomēr Savienība, būdama reģionāla ekonomiskās integrācijas organizācija, izmanto tiesības par savā kompetencē esošajiem jautājumiem balsot ar tādu balsu skaitu, kas ir līdzvērtīgs to Savienības dalībvalstu skaitam, kuras ir nolīguma puses. Savienība savas balsstiesības neizmanto, ja savas balsstiesības izmanto kāda no tās dalībvalstīm, un otrādi.

2.3. Iecerētie Pušu konferences akti

Lai iesāktu A un B pielikuma pārskatīšanu, Pušu konference savā trešajā sanāksmē (2019. gada 25.–29. novembrī) pieņēma Lēmumu MC-3/1⁸, ar ko izveido tehnisko ekspertu *ad hoc* grupu, kuras uzdevums bija laikā līdz Pušu konferences ceturtajai sanāksmei (*COP4*) turpināt diskusiju par DzSP un dzīvsudraba procesiem. Konkrētāk, šīs grupas pilnvarojums paredzēja papildināt un sakārtot informāciju, kuru puses iesniegušas saskaņā ar 4. panta 4. un 7. punktu un 5. panta 4. un 9. punktu. Pamatojoties uz šā ekspertu darba rezultātiem un pušu

⁶ Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences pirmās sanāksmes Lēmums MC-1/1 par reglamentu, 2017. gada 22. novembris, <https://mercuryconvention.org/sites/default/files/documents/decision/UNEP-MC-COP1-Dec1-RulesProcedure.EN.pdf>.

⁷ Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences pirmā sanāksme (*COP2*), Ženēva, Šveice, 2017. gada 24.–29. septembris, <https://mercuryconvention.org/en/meetings/cop1>.

⁸ Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences trešās sanāksmes Lēmums MC-3/1 par A un B pielikuma pārskatīšanu, UNEP/MC/COP3/Dec. 1, pieejams <http://www.mercuryconvention.org/Meetings/COP3/Decisions/tabid/8654/language/en-US/Default.aspx>.

iesniegumiem⁹, to vidū Eiropas Savienības iesniegtajiem priekšlikumiem¹⁰, kas saņemti pirms COP4 (notika 2022. gada 21.–25. martā), COP pieņēma Lēmumu MC-4/3¹¹.

Lēmuma MC-4/3 5. punkts

Puses vienojās A pielikuma I daļā iekļaut četrus papildu DzSP (norādīti tabulas kreisajā slejā). Tomēr COP4 laikā tām neizdevās panākt vienprātību par saistītajiem izmantošanas izbeigšanas termiņiem, tāpēc puses, kā teikts Lēmuma MC-4/3 5. punktā, nolēma diskusiju par šādiem termiņiem atlikt uz Pušu konferences piekto sanākumi (COP5) un par šīs diskusijas sākumpunktu izmantot ierosinātos termiņus (norādīti kvadrātiekvāš tabulas labajā slejā).

<i>Dzīvsudraba saturošie produkti</i>	<i>Termiņš, pēc kura apritēšanas nav atļauta attiecīgā produkta ražošana, importēšana vai eksportēšana (izmantošanas izbeigšanas termiņš)</i>
Baterijas: cinka un sudraba oksīda podziņelementi ar dzīvsudraba saturu < 2 % un cinka-gaisa podziņelementi ar dzīvsudraba saturu < 2 %	[2025] [2029]
Ļoti augstas precizitātes kapacitātes un zudumu mērtilti un augstfrekvences radiofrekvences slēdži un releji, ko izmanto monitoringa un kontroles instrumentos, ar maksimālo dzīvsudraba saturu 20 mg uz vienu mērtiltu, slēdži vai releju[, izņemot tos, kurus izmanto pētniecības un izstrādes vajadzībām]	[2025]
Vispārējai apgaismeī paredzētas lineārās luminiscences spuldzes (LFL): (a) halofosfātu luminoīora, ≤ 40 W, dzīvsudraba saturs nepārsniedz 10 mg uz vienu spuldzi; (b) halofosfātu luminoīora, ≥ 40 W	[2025] [2027] [2030]
Vispārējai apgaismeī paredzētas lineārās luminiscences spuldzes (LFL): (a) trīsjoslu luminoīora, < 60 W, dzīvsudraba saturs nepārsniedz 5 mg uz vienu spuldzi	[2027] [2030]

Lēmuma MC-4/3 6. punkts

⁹ Āfrikas reģiona, Kanādas un Norvēģijas priekšlikumi par Minamatas konvencijas par dzīvsudraba A pielikuma I un II daļas grozīšanu, pieejami <https://mercuryconvention.org/en/meetings/cop4#cop-documents>.

¹⁰ UNEP/MC/COP.4/26/Add1. Eiropas Savienības priekšlikums par Minamatas konvencijas par dzīvsudraba A pielikuma I un II daļas un B pielikuma I daļas grozīšanu, pieejams <https://mercuryconvention.org/en/documents/proposal-european-union-amend-part-i-annex-part-ii-annex-and-part-i-annex-b-minamata>.

¹¹ Minamatas konvencijas par dzīvsudraba Pušu konferences ceturtais sanāksmes Lēmums MC-4/3 par A un B pielikuma pārskatīšanu un grozīšanu, UNEP/MC/COP4/Dec. 3, pieejams https://mercuryconvention.org/sites/default/files/documents/decision/4_Dec3_Amendment.English.pdf.

Dzīvsudraba procesu sakarā puses nolēma *COP5* apsvērt arī iespēju B pielikuma I daļā kā procesu, kas noteiktā termiņā jāizbeidz vispār, pievienot poliuretāna ražošanu, kurā izmanto dzīvsudrabu saturošus katalizatorus.

Papildus iepriekš minētajiem Lēmuma MC-4/3 5. un 6. punktam, pusēm, kad tās *COP5* apspriedīs un gatavos iecerētos aktus, būs jāņem vērā arī Āfrikas reģiona priekšlikumi¹², kuri pirms minētās sanāksmes iesniegti saskaņā ar 4. panta 7. punktu. Minētajos priekšlikumos ierosināti vēl citi grozījumi A pielikuma I un II daļā (sk. zemāk).

2.4. Āfrikas reģiona priekšlikumi

Ierosinātie grozījumi A pielikuma I daļā

Āfrikas reģions ierosina A pielikuma I daļā iekļaut šādas sešas produktu kategorijas un ar tām saistītos izmantošanas izbeigšanas termiņus.

<i>Dzīvsudrabu saturošie produkti</i>	<i>Termiņš, pēc kura apritēšanas nav atļauta attiecīgā produkta ražošana, importēšana vai eksportēšana (izmantošanas izbeigšanas termiņš)</i>
Kosmētika, arī ādu balinošas ziepes un krēmi, bet ne acu zonas kosmētika, kurā dzīvsudrabu izmanto par konservantu un ja nav pieejami iedarbīgi un droši aizstājējkonseranti	2025
Zobārstniecības amalgama	2030
Vispārējai apgaismei paredzētas kompaktās luminiscences spuldzes (CFL), > 30 W	2025
Vispārējai apgaismei paredzētas kompaktās luminiscences spuldzes ar neiebūvētu droseli (CFL.ni), ≤ 30 W, dzīvsudraba saturs nepārsniedz 5 mg uz vienu spuldzes degli	2025
Vispārējai apgaismei paredzētas lineārās luminiscences spuldzes (LFL): (b) trīsjoslu luminofores, ≥ 60 W	2026
Vispārējai apgaismei paredzētas nelineārās luminiscences spuldzes (NFL) (piemēram, ar U veida līkumu vai spirālveida vijumiem): (a) trīsjoslu luminofores, visas jaudas; (b) halofofātu luminofores, visas jaudas	2026

Ierosinātie grozījumi A pielikuma II daļā

Āfrikas reģions turklāt ierosina A pielikuma II daļā pievienot: i) vienu jaunu DzSP kategoriju, t. i., kosmētikas līdzekļus, un attiecīgus tirdzniecības ierobežojumus un ii) papildu prasības par zobārstniecības amalgamu.

¹² Āfrikas reģiona priekšlikums par A pielikuma I un II daļas grozīšanu, pieejams <https://mercuryconvention.org/en/meetings/cop5>.

<i>Dzīvsudrabu saturošie produkti</i>	<i>Noteikumi</i>
Kosmētika, arī ādu balinošas ziepes un krēmi, bet ne acu zonas kosmētika, kurā dzīvsudrabu izmanto par konservantu un ja nav pieejami iedarbīgi un droši aizstājējkonservanti	To pasākumu vidū, kuri pusei jāveic, lai pakāpeniski izbeigtu dzīvsudrabu saturošu kosmētikas līdzekļu pārdošanu un piedāvāšanu pārdošanai kā vietējos tirgos, tā tiešsaistes platformās, ir: i. nacionālu mērķu izvirzīšana, lai pakāpeniski izbeigtu pārdošanu un piedāvāšanu pārdošanai. Līdztekus citai iespējamai rīcībai tas ietver vismaz divas no šādām darbībām: a. no mārketinga, reklamēšanas un izstādīšanas atturošu stratēģiju izstrāde un īstenošana; b. ar dzīvsudrabu saturošiem kosmētikas līdzekļiem saistītu oficiālu brīdinājumu, ierobežojumu un aizliegumu sagatavošana un publiskošana; c. kosmētikas un skaistumkopšanas līdzekļu ražošanas iekārtu licencēšana un produktu sastāvdaļu apstiprināšana; d. tiešsaistes platformu iesaistīšana produktu drošuma solījumu izstrādē un īstenošanā; ii. izmantošanas izbeigšanas termiņu noteikšanas iniciatīvu koordinēšana un sadarbošanās vienas valdības ministriju, valstu un/vai valstu grupu līmenī; iii. ar ādu balinošo produktu lietošanas bīstamību saistītās informētības palielināšana ģimenes ārstu, dermatologu, skaistumkopšanas speciālistu, kā arī patērētāju un viņu ģimenes locekļu vidū.
Zobārstniecības amalgama	Papildu noteikumi par zobārstniecības amalgamu ir tādi, kas prasa: i. iesniegt sekretariātam nacionālo plānu par pasākumiem, kurus puses plāno īstenot, lai pakāpeniski izbeigtu zobārstniecības amalgamas izmantošanu; ii. ar attiecīgiem pasākumiem izbeigt vai nepieļaut zobārstniecības amalgamas iekļaušanu valsts apmaksātās veselības apdrošināšanas polisēs un programmās.

3. NOSTĀJA, KAS JĀIEŅEM SAVIENĪBAS VĀRDĀ

Savienības mērķis ir gadījumos, kad pieejamas dzīvotspējīgas alternatīvas, pēc iespējas drīzāk izbeigt dzīvsudraba izmantošanu Savienībā un visā pasaulē¹³. Lai šo mērķi sasniegtu, jāizbeidz izmantot DzSP un no dzīvsudraba procesiem, ja tos var aizstāt ar ekonomiski un tehniski realizējamām alternatīvām, kas ir labvēlīgas cilvēka veselībai un videi, jāpāriet uz bezdzīvsudraba procesiem.

¹³ Sk. [Padomes secinājumus par Kopienas Dzīvsudraba stratēģijas pārskatīšanu, 2011. gada 14. marts.](#)

Pasaules līmeņa virzība uz šā mērķa sasniegšanu palīdzētu sasniegt arī Eiropas zaļā kursa¹⁴ izvirzīto nulles piesārņojuma mērķi attiecībā uz vidi, kas brīva no toksikantiem. Turklāt tas palīdzētu īstenot 2020. gada ES “Ilgspēju sekmējošo ķīmikāliju stratēģiju”¹⁵, kurā Eiropas Komisija attiecībā uz ķīmikāliju pārvaldīšanas pareizību ir apņēmusies saglabāt vadošo lomu starptautiskā līmenī.

Nolīguma A pielikums, ar ko nosaka to dzīvsudraba saturošo produktu sarakstu, kurus nedrīkst ražot, importēt un eksportēt vai kuriem piemēro ar dzīvsudraba izmantošanu saistītas prasības, un šā pielikuma grozīšana

Savienības vārdā ieņemamās nostājas pamatā ir turpmāk minētie elementi.

- Regulas (ES) 2017/852 par dzīvsudraba (“Dzīvsudraba regula”)¹⁶ II pielikumam, ar kuru transponē nolīguma A pielikumu (konkrēti, tā I daļu), ir plašāks tvērums nekā nolīgumam — tas aptver lielāku skaitu DzSP (piemēram, podziņelementu baterijas).
- Savienības 2020. gada marta priekšlikumos, kas nosūtīti saskaņā ar Lēmumu MC-3/1¹⁷, norādīti vairāki citi DzSP, kuru gadījumā ir pieejamas realizējamas un labvēlīgas bezdzīvsudraba alternatīvas. To vidū ir produkti, kurus jau patlaban aizliegts laist iekšējā tirgū un importēt^{18/19}, piemēram, saskaņā ar Direktīvu 2011/65/ES (*RoHS*)²⁰ un Regulu (EK) Nr. 1907/2006 (*REACH*)²¹, bet kurus pagaidām vēl drīkst ražot un eksportēt.
- Komisijas Deleģētā regula (ES).../... (2023. gada 14. jūlijs), ar ko groza Regulu (ES) 2017/852 (C(2023) 4683 final)²², saskaņā ar Dzīvsudraba regulas 20. pantu transponēja Lēmumu MC-4/3.

¹⁴ Komisijas paziņojums “Eiropas zaļais kurss”, COM(2019) 640 final, 11.12.2019.

¹⁵ Komisijas paziņojums “Ilgspēju sekmējoša ķīmikāliju stratēģija: ceļā uz vidi, kas brīva no toksikantiem”, COM(2020) 667 final, 14.10.2020.

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2017/852 (2017. gada 17. maijs) par dzīvsudraba un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1102/2008 (OV L 137, 24.5.2017., 1. lpp.).

¹⁷ *ES priekšlikumi par dzīvsudraba saturošiem produktiem un ražošanas procesiem, kuros izmanto dzīvsudraba vai dzīvsudraba savienojumus* (2020. gada marts), pieejami http://www.mercuryconvention.org/Portals/11/documents/meetings/COP4/submissions/EU_AnnexAB.pdf.

¹⁸ “Laišana iekšējā tirgū” saskaņā ar ES tiesību aktiem, kas reglamentē dzīvsudraba saturošu produktu laišanu tirgū, ietver arī importa jēdzienu.

¹⁹ Pilns relevanto ES tiesību aktu saraksts ir pieejams Komisijas dienestu darba dokumentā (ietekmes novērtējumā) “Par Minamatas konvencijas par dzīvsudraba ratificēšanu un īstenošanu ES”, kas pievienots priekšlikumam Eiropas Parlamenta un Padomes regulai par dzīvsudraba un ar ko atceļ Regulu (EK) Nr. 1102/2008 (SWD(2016) 017 final, 2.2.2016.).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/65/ES (2011. gada 8. jūnijs) par dažu bīstamu vielu izmantošanas ierobežošanu elektriskās un elektroniskās iekārtās (OV L 174, 1.7.2011., 88. lpp.).

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 1907/2006 (2006. gada 18. decembris), kas attiecas uz ķīmikāliju reģistrēšanu, vērtēšanu, licencēšanu un ierobežošanu (*REACH*), un ar kuru izveido Eiropas Ķīmikāliju aģentūru, groza Direktīvu 1999/45/EK un atceļ Padomes Regulu (EEK) Nr. 793/93 un Komisijas Regulu (EK) Nr. 1488/94, kā arī Padomes Direktīvu 76/769/EEK un Komisijas Direktīvu 91/155/EEK, Direktīvu 93/67/EEK, Direktīvu 93/105/EK un Direktīvu 2000/21/EK (OV L 396, 30.12.2006., 1. lpp.).

²² Komisijas Deleģētā regula (ES) .../... (2023. gada 14. jūlijs), ar ko attiecībā uz dzīvsudraba saturošiem produktiem, uz kuriem attiecas ražošanas, importa un eksporta aizliegumi, groza Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2017/852 (C(2023) 4683 final).

Āfrikas reģiona ierosinātie A pielikuma I daļas grozījumi vai nu jau patlaban ir saskanīgi ar Savienības *acquis* (piemēram, saskaņā ar *RoHS* direktīvu ir noraidīti dzīvsudraba saturošām spuldzēm doto atbrīvojumu atjaunošanas pieteikumi), vai arī attiecas uz DzSP izmantošanas izbeigšanas termiņa noteikšanu, kura sakarā turpinās likumdošana ar mērķi Savienības līmenī noteikt līdzīgu aizliegumu.

Runājot par citām Āfrikas reģiona priekšlikuma daļām, kas attiecas uz A pielikuma II daļas grozīšanu, daži noteikumi jau tagad atbilst Savienības *acquis*. To vidū ir:

- nacionālie plāni par pasākumiem, kurus puses plāno īstenot, lai pakāpeniski izbeigtu zobārstniecības amalgamas izmantošanu (Dzīvsudraba regulas 10. panta 3. punkts);
- nacionālu mērķu izvirzīšana, lai pakāpeniski izbeigtu [DzSP saturošu] kosmētikas līdzekļu pārdošanu un piedāvāšanu pārdošanai. Līdztekus citai iespējamai rīcībai tas ietver vismaz divas no šādām darbībām:
  - no mārketinga, reklamēšanas un izstādīšanas atturošu stratēģiju izstrāde un īstenošana;
  - tiešsaistes platformu iesaistīšana produktu drošuma solījumu izstrādē un īstenošanā.

Tomēr uz citiem noteikumiem Savienības *acquis* neattiecas. Tie prasa:

- ar attiecīgiem pasākumiem izbeigt vai nepieļaut zobārstniecības amalgamas iekļaušanu valsts apmaksātās veselības apdrošināšanas polisēs un programmās
- un — attiecībā uz kosmētikas līdzekļiem —
  - izmantošanas beigu termiņu noteikšanas iniciatīvu koordinēšanu un sadarbošanos vienas valdības ministriju, valstu un/vai valstu grupu līmenī;
  - ar ādu balinošo produktu lietošanas bīstamību saistītās informētības palielināšanu ģimenes ārstu, dermatologu, skaistumkopšanas speciālistu, kā arī patērētāju un viņu ģimenes locekļu vidū.

Šie noteikumi juridiskas sekas attiecībā uz Savienības *acquis* nerada. Piemēram, saskaņā ar Dzīvsudraba regulas 19. panta b) punktu veselības pakalpojumu un medicīniskās aprūpes organizēšana un sniegšana ir dalībvalstu kompetencē. Tāpēc šis ierosinātais Padomes lēmums uz tiem neattiecas.

A pielikuma grozīšana paver vairākas iespējas samazināt turpmāku dzīvsudraba izmantošanu un no tās izrietošo piesārņojumu visā pasaulē, proti:

- (1) samazināt plaisu starp spēkā esošajiem, progresīvākajiem Savienības tiesību aktiem un nolīgumu, A pielikuma I daļā iekļaujot produktus, kas jau ir minēti Savienības Dzīvsudraba regulas II pielikumā;
- (2) nolīguma A pielikuma I daļā iekļaut produktus, kurus saskaņā ar Savienības Dzīvsudraba regulu vēl nav aizliegts ražot un eksportēt, bet vai nu nedrīkst laist Savienības tirgū, vai arī attiecībā uz tiem turpinās likumdošana ar mērķi Savienības līmenī noteikt iepriekšminētajam līdzīgu aizliegumu.

Tādējādi nostājai, kas Savienības vārdā jāieņem Pušu konferences piektajā sanāksmē, jāizpaužas kā atbalstam tādu aktu pieņemšanai, kuru mērķis ir paplašināt nolīguma A pielikuma tvērumu, to attiecinot arī uz DzSP, kurus saskaņā ar Savienības Dzīvsudraba regulas II pielikumu jau patlaban ir aizliegts ražot un tirgot vai kurus jau patlaban ir aizliegts laist Savienības tirgū, vai attiecībā uz kuriem turpinās likumdošana ar mērķi Savienības līmenī noteikt līdzīgu aizliegumu un pastāv ekonomiski un tehniski realizējamas un videi un cilvēka veselībai labvēlīgas bezdzīvsudraba alternatīvas.

Nolīguma B pielikums, ar ko nosaka to dzīvsudraba procesu sarakstu, kuriem noteikts izmantošanas izbeigšanas termiņš vai kuriem piemēro ar dzīvsudraba izmantošanu saistītas prasības, un šā pielikuma grozīšana

Savienības vārdā ieņemamās nostājas pamatā ir turpmāk minētie elementi.

Savienības tiesību aktos, konkrēti, Dzīvsudraba regulas 7. panta 1. un 3. punktā un III pielikumā, nolīguma 5. panta 2. un 3. punkts un B pielikums ir transponēts stingrākā formā.

Pirmkārt, nolīguma B pielikumā minēti pieci konkrēti dzīvsudraba procesi (hlora-sārmu, acetaldehīda, vinilhlorīda monomēra jeb VCM, alkoholātu un poliuretāna ražošana), bet Dzīvsudraba regulas III pielikumā ir visaptverošs noteikums, kas pēc noteiktiem izmantošanas izbeigšanas termiņiem Savienībā aizliedz dzīvsudraba vai dzīvsudraba savienojumu izmantošanu visos ražošanas procesos (dzīvsudrabu izmantot par katalizatoru aizliegts no 2018. gada 1. janvāra, bet par elektrodu — no 2022. gada 1. janvāra). Tādējādi šā aizlieguma piemērošanas joma Savienības tiesību aktos nav ierobežota.

Otrkārt, Dzīvsudraba regulas III pielikumā atkāpe attiecībā uz alkoholātu ražošanā piemērojamu izmantošanas izbeigšanas termiņu gan ir noteikta, tomēr salīdzinājumā ar nolīguma B pielikumu šis noteikums ir stingrāks. Dzīvsudraba izmantošanu par *katalizatoru poliuretāna ražošanā* Dzīvsudraba regula aizliedz no 2018. gada 1. janvāra, bet nolīgumā noteikts tikai dzīvsudraba izmantošanas ierobežojums un precizēts, ka puses vai nu tiecas šo izmantošanu izbeigt līdz 2027. gada 16. augustam (poliuretāna gadījumā), vai arī šādu izmantošanu izbeidz piecus gadus pēc tam, kad *COP* atzinusi, ka bezdzīvsudraba alternatīvas ir kļuvušas tehniski un ekonomiski realizējamas (VCM un alkoholātu gadījumā).

B pielikuma grozīšana paver iespēju samazināt dzīvsudraba rūpniecisko izmantošanu. To var panākt, samazinot plaisu starp spēkā esošajiem, progresīvākajiem Savienības tiesību aktiem un nolīgumu un tālab B pielikuma I daļā iekļaujot ar ES *acquis* saskanīgus izmantošanas izbeigšanas termiņus attiecībā uz poliuretāna ražošanas procesiem, kuros izmanto dzīvsudrabu, un ņemot vērā patlaban pieejamos tehniski un ekonomiski realizējamus bezdzīvsudraba alternatīvu procesus, par kuriem ziņots Savienības 2020. gada marta priekšlikumos, kas iesniegti saskaņā ar Lēmumu MC-3/1.

Tāpēc nostājai, kas Savienības vārdā jāieņem *COP5*, vajadzētu izpausties kā atbalstam tādu aktu pieņemšanai, kuru mērķis ir noteikt dzīvsudraba izmantošanas izbeigšanas termiņu poliuretāna ražošanā.

4. JURIDISKAIS PAMATS

4.1. 4.1. Procesuālais juridiskais pamats

4.1.1. Principi

Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 218. panta 9. punktā paredzēti lēmumi, ar kuriem nosaka “*nostāju, kas Savienības vārdā jāapstiprina kādā ar nolīgumu izveidotā struktūrā, ja šāda struktūra ir tiesīga pieņemt lēmumus ar juridiskām sekām, izņemot lēmumus, kas papildina vai groza attiecīgajā nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu*”.

Jēdziens “*lēmumi ar juridiskām sekām*” ietver aktus, kam ir juridiskas sekas saskaņā ar starptautisko tiesību normām, kuras reglamentē attiecīgo struktūru. Tas ietver arī instrumentus, kas nav saistoši saskaņā ar starptautiskajām tiesībām, bet kas “*var būtiski ietekmēt Savienības likumdevēja pieņemtā tiesiskā regulējuma saturu*”²³.

4.1.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

COP ir ar nolīgumu, proti, ar Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu, izveidota struktūra.

Akti, kurus Pušu konference tiek aicināta pieņemt, ir akti ar juridiskām sekām, jo nolīguma Pusēm jāveic pasākumi, ar kuriem nodrošina šo aktu īstenošanu un ievērošanu.

Iecerētie akti nepapildina un negroza nolīgumā noteikto iestāžu sistēmu.

Tāpēc ierosinātā lēmuma procesuālais juridiskais pamats ir LESD 218. panta 9. punkts.

4.2. Materiālais juridiskais pamats

4.2.1. Principi

Lēmumam, ko pieņem saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu, materiālais juridiskais pamats galvenokārt ir atkarīgs no tā, kāds mērķis un saturs ir paredzētajam aktam, attiecībā uz kuru Savienības vārdā tiek ieņemta nostāja. Ja paredzētajam aktam ir divi mērķi vai divi komponenti, no kuriem viens ir klasificējams kā galvenais, bet otrs ir pakārtots, lēmums saskaņā ar LESD 218. panta 9. punktu jābalsta uz viena materiālā juridiskā pamata, proti, tā, kas nepieciešams galvenajam vai dominējošajam mērķim vai komponentam.

4.2.2. Piemērošana konkrētajā gadījumā

Iecerēto aktu galvenais mērķis un saturs attiecas uz vides un cilvēka veselības aizsardzību.

Tāpēc ierosinātā lēmuma materiālais juridiskais pamats ir LESD 192. panta 1. punkts.

4.3. Secinājums

Ierosinātā lēmuma juridiskajam pamatam vajadzētu būt LESD 192. panta 1. punktam, lasītam saistībā ar LESD 218. panta 9. punktu.

---

²³ Tiesas spriedums, 2014. gada 7. oktobris, Vācija/Padome, C-399/12, ECLI:EU:C:2014:2258, 61.–64. punkts.

Priekšlikums

PADOMES LĒMUMS

par nostāju, kas Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu Pušu konferences piektajā sanāksmē Eiropas Savienības vārdā jāieņem attiecībā uz tāda lēmuma pieņemšanu, ar ko groza minētās konvencijas A un B pielikumu

EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 192. panta 1. punktu, lasītu saistībā ar 218. panta 9. punktu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

tā kā:

- (1) Savienība ar Padomes Lēmumu (ES) 2017/939²⁴ ir noslēgusi Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu ("nolīgums"), kas stājas spēkā 2017. gada 16. augustā.
- (2) Ievērojot nolīguma Pušu konferences ("COP") pirmās sanāksmes Lēmumu MC-1/1 par reglamentu, nolīguma pusēm ("Puses") būtu ar visiem līdzekļiem jāpūlas panākt vienprātību par visiem būtiskajiem jautājumiem.
- (3) Ievērojot nolīguma 4. panta 8. punktu un 5. panta 10. punktu, COP līdz 2022. gada 16. augustam būtu jāpārskata nolīguma A un B pielikums un, iespējams, jāapsver minēto pielikumu grozīšana, ņemot vērā priekšlikumus, kurus Puses iesniegušas, ievērojot nolīguma 4. panta 7. punktu un 5. panta 9. punktu, informāciju, kuru nolīguma sekretariāts darījis pieejamu atbilstīgi nolīguma 4. panta 4. punktam un 5. panta 4. punktam, un tehniski un ekonomiski realizējamu bezdzīvsudraba alternatīvu pieejamību, ņemot vērā arī riskus un ieguvumus, ko šīs alternatīvas dod videi un cilvēka veselībai.
- (4) 2021. gada 30. aprīlī Savienība saskaņā ar nolīguma 4. panta 7. punktu un 5. panta 9. punktu nolīguma sekretariātam iesniedza priekšlikumus²⁵, kuri paredz grozīt nolīguma A un B pielikumu. Savienības iesniegtais nolīguma A pielikuma grozīšanas priekšlikums bija par to, lai pielikuma piemērošanas jomu paplašinātu, aptverot jaunus dzīvsudrabu saturošus produktus un attiecībā uz tiem nosakot izmantošanas izbeigšanas termiņus vai reglamentējošus pasākumus. Savienības iesniegtais nolīguma B pielikuma grozīšanas priekšlikums bija par to, lai poliuretāna ražošanā tiktu noteikts dzīvsudrabu saturošu katalizatoru izmantošanas izbeigšanas termiņš.

²⁴ Padomes Lēmums (ES) 2017/939 (2017. gada 11. maijs) par to, lai Eiropas Savienības vārdā noslēgtu Minamatas konvenciju par dzīvsudrabu (OV L 142, 2.6.2017., 4. lpp.).

²⁵ Padomes Lēmums (ES) 2021/727 (2021. gada 29. aprīlis) par to, lai Eiropas Savienības vārdā iesniegtu priekšlikumus grozīt Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu A un B pielikumu attiecībā uz dzīvsudrabu saturošiem produktiem un ražošanas procesiem, kuros izmanto dzīvsudrabu vai dzīvsudraba savienojumus (OV L 155, 5.5.2021., 23. lpp.).

- (5) Savas ceturtās sanāksmes otrajā segmentā *COP* ar Lēmumu MC-4/3²⁶ nolēma A pielikumu (konkrēti, tā I daļu) papildināt ar astoņiem jauniem dzīvsudrabu saturošiem produktiem.
- (6) Tomēr neizdevās vienoties par četru dzīvsudrabu saturošu produktu izmantošanas izbeigšanas termiņiem. Ar Lēmumu MC-4/3 izlemšana par minētajiem izmantošanas izbeigšanas termiņiem tika atlikta uz Pušu konferences piekto sanākumi (31. oktobris–3. novembris).
- (7) Turklāt Lēmums MC-4/3 uz *COP* piekto sanākumi atlika arī izlemšanu par to, vai B pielikuma I daļā pievienot poliuretāna ražošanu, kurā izmanto dzīvsudrabu saturošus katalizatorus.
- (8) Āfrikas reģions saskaņā ar nolīguma 4. panta 7. punktu ir iesniedzis jaunu priekšlikumu, kurš paredz nolīguma A pielikuma grozīšanu. Minētais priekšlikums attiecas uz kosmētikas līdzekļiem, zobārstniecības amalgamu un dzīvsudrabu saturošām spuldzēm un ierosina jaunu tekstu, kas būtu pievienojams A pielikuma I un II daļā.
- (9) Savienībai nolīguma A un B pielikuma grozījumi būtu jāatbalsta tiktāl, ciktāl tie ir saskanīgi ar Savienības iesniegtajiem priekšlikumiem²⁷, Savienības *acquis* vai ES rīcībpolītiku.
- (10) Savienībai būtu jāatbalsta Āfrikas reģiona priekšlikumos minētajā apmērā ierosinātie nolīguma A pielikuma grozījumi attiecībā uz spuldzēm, kosmētikas līdzekļiem un zobārstniecības amalgamu.
- (11) *COP* piektajā sanāksmē Puses apsvērs iespēju pieņemt lēmumu, ar kuru groza nolīguma A pielikumu.
- (12) Ierosinātajam lēmumam, ja to pieņems, būs juridiskas sekas un Pusēm būs jāveic pasākumi, kas vajadzīgi, lai lēmumu īstenotu valsts vai reģionālā, vai abos minētajos līmeņos, tāpēc ir lietderīgi noteikt, kāda nostāja Savienības vārdā jāņem *COP* piektajā sanāksmē,

IR PIEŅĒMUSI ŠO LĒMUMU.

I. pants

Nostāja, kas nolīguma *COP* piektajā sanāksmē jāņem Savienības vārdā, ir atbalstīt nolīguma A pielikumu grozoša lēmuma pieņemšanu, kurš:

— ir saskanīgs ar Savienības *acquis* vai

— ir saskanīgs ar Padomes 2021. gada 29. aprīļa Lēmumu (ES) 2021/727, vai

— atbalsta izmantošanas izbeigšanas termiņa noteikšanu dzīvsudrabu saturošu spuldžu kategorijām, kuras Āfrikas reģions minējis savos atbilstoši nolīguma 4. panta 7. punktam iesniegtajos priekšlikumos un kurām piešķirtā atbrīvojuma atjaunošanas pieteikumi attiecībā uz dzīvsudraba izmantošanu ir noraidīti saskaņā ar Direktīvu 2011/65/ES, vai

²⁶ Lēmums MC-4/3 par Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu A un B pielikuma pārskatīšanu un grozīšanu, 2022. gada 25. marts.

²⁷ Padomes Lēmums (ES) 2021/727 (2021. gada 29. aprīlis) par to, lai Eiropas Savienības vārdā iesniegtu priekšlikumus grozīt Minamatas konvencijas par dzīvsudrabu A un B pielikumu attiecībā uz dzīvsudrabu saturošiem produktiem un ražošanas procesiem, kuros izmanto dzīvsudrabu vai dzīvsudraba savienojumus (OV L 155, 5.5.2021., 23. lpp.).

— atbalsta zobārstniecības amalgamas izmantošanas izbeigšanas termiņa noteikšanu.

2. pants

Atkarībā no *COP* piektās sanāksmes norisēm Savienības pārstāvji, koordinācijas sanāksmēs uz vietas apspriedušies ar dalībvalstīm, var vienoties par 1. pantā izklāstītās nostājas precizēšanu bez jauna Padomes lēmuma.

3. pants

Šis lēmums ir adresēts Komisijai.

Briselē,

*Padomes vārdā —
priekšsēdētājs*